

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

ὑπὸ **Paul Bourget**.*

«Θά μοι ἐπιτρέψῃς νὰ ἐνδυσθῶ ἐνώπιόν σου!» ἐπανάελαθεν ὁ Γεράρδος μετὰ τινας στιγμὰς. Εἰς ὑπηρετῆς ἐπηγαίνοντο, ὁ δὲ Λαυρέντιος ἐβασάνιζεν ἐν νῷ τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ, ἐνῷ συνάμα ἐκάπνιζε σιγάρων ρωσικόν, ὅπερ ὁ φίλος του προσήνεγκεν αὐτῷ. Τὰ δύο παχέθυρα ἀνὰ μέσον τῶν ὑποίων ἦν τοποθετημένη ἡ κλίνη ἐβλεπον εἰς κήπον μικρόν, οὗ τὰ δένδρα, φαλακρὰ ἤδη, ἀνύφουν τοὺς σκελετοὺς αὐτῶν πλησίον τῶν ὕλων. Αἱ ἡλικαὶ ἀκτίνες διχυγαῦς πρῶϊας τοῦ χειμῶνος εἰσήλαυνον χαρίεσαι καὶ ἐφώτιζον τὸν κοιτῶνα ἐκεῖνον, ὅστις ἦν κοιτῶν ἀγάμου πλουσίου νέου. Μήτοι ὁ Γεράρδος δὲν εἶχεν εἰσόδημα ἐξήκοντα χιλιάδων φράγκων; Πάντα ἐν τῷ κοιτῶνι, καὶ αὐταὶ αἱ ἐλαφρότεραι λεπτομέρειαι καθίστων φανερὰν τὴν ἑλλειψιν γυναικείας καλαισθησίας ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ θαλάμου ἐκεῖνου. Τὰ πάντα ἦσαν ἔργα ἀνδρός, σχεδὸν σοβαρὰ, ἀπὸ τῆς χαλυβδίνου στερεότητος τῶν ἐπίπλων μέχρι τῶν ἐπὶ τῶν πρασινοχρόων τοίχων συμπλεγμάτων ἐξ ὀπλων. Ἐξ ἄλλου, ἀπλοῦν μόνον βλέμμα ἤρκει νὰ καταδείξῃ ὅτι ὁ κύριος τοῦ δι' ἄγαμον προωρισμένου κοιτῶνος ἐκεῖνου ἔζη πολὺ ἐν αὐτῷ μὴ ἐξερχόμενος. Ὁ κοιτῶν εἶχε τὴν ἄφρονον καὶ ἰδιόζυγον ἐκείνην μορφήν ἐνδικιτημάτων, ἅπερ ἀποτελοῦσι τὴν προσωρινὴν κατοικίαν ἀγάμου καὶ ἀποκρύπτουσι διπρόσωπον βίον. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ κλίνη, χαμηλὴ καὶ στενὴ, μεθ' ἐνὸς μόνου προσκεφαλαίου, ἦν ἐν ἀταξίᾳ. Τὸ ἐπὶ τοῦ τραπέζιου ἀνοικτόν, ἄλλ' ἀνεστραμμένον βιβλίον ἐδείκνυν ὅτι εἶχεν ἀναγνωσθῇ πρὸ τοῦ ὕπνου, ἐνῷ αἱ τῆδε κἀκεισαι ἐρριμέναι ἐφημερίδες καὶ αἱ ἀπεσφραγισμέναι ἐπιστολαὶ εἶχον ἀναγνωσθῇ μετὰ τὴν ἐξέγερσιν. Ἐπὶ ἄλλης τραπέζης ὑπῆρχε τὸ πρόγευμα καὶ εἰς μόνος κύαθος παρὰ τὴν ἀργυρᾶν τεύθθηκην, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἀντικείμενα τὰ χρήσιμα εἰς τὰς ἐξείς τάξεις κομψοῦ νέου εἶχον τὸν τύπον ἐκεῖνον τῆς περὶ αὐτὰ φροντίδος, ὃν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπομνησθῇ τις, διότι ἐδρεύει ἐν πασιδῆλφ μὲν ἄλλ' ἀκουσίχ καὶ ἀπεριγράπτῳ ἁρμονίᾳ. Πράγματι δὲ ὁ χαρακτήρ ἡμῶν δὲν προσλαμβάνει, μετὰ τῆς ἀκριθείας τῆς φωτογραφίας σχεδόν, τὸν τύπον τοῦ μέρους ἐνθα ἐκτελοῦμεν τὰς συνήθεις ἡμῶν ἀσχολίας;

Ὁ Γεράρδος, ὅστις παρετήρησε τὰ πλανώμενα βλέμματα τοῦ ἐπισκέπτου αὐτοῦ, ἀπήντησεν εἰς τὴν σιωπηλὴν ἐρώτησιν, ἣν ἐνόμισεν ὅτι ἐν τοῖς βλέμμασιν ἐκεῖνοις ἀνακαλύπτει. «Βλέπεις ὅτι δὲν εἶμαι πολὺ ἄσχημα... ἔχω καὶ ἰδιαιτέρον γραφεῖον, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἐστιχτόριον. Δὲν εἶναι πολὺ μέγα, ἀλλ' ἔχω ὑποσθῆποτε ἥλιον καὶ ἀέρα καθαρόν». Καὶ ἀνέπνεε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων αὐτοῦ. «Ἐ-

λησμένησα ὅμως, προσέθηκεν ἀφ' ὧν ἀπεσύρθη ὁ ὑπηρετῆς, — θὰ μείνῃς νὰ συγγευματίσωμεν;...» Καὶ τὸ βλέμμα, ὅπερ συνώδευσε τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην προέδιδεν ἀνησυχίαν, ἣν ὅμως ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις τοῦ Ἡλία διεσκέδασεν ἀμέσως.

«Θὰ γράψω δύο λόγους εἰς τὴν κυρίαν δὲ Βέλδ, ὑπέλαθεν ὁ Γεράρδος, τῇ ὁμίλῃσῃ περὶ σοῦ καὶ θὰ θεωρήσῃ ἐκυτὴν εὐτυχὴ βλέπουσά σε...» Καὶ ἔβη εἰς τὸ γραφεῖον αὐτοῦ προηγούμενος τοῦ φίλου του. Ἦν δὲ τὸ γραφεῖον πράγματι στενόχωρον, ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτῷ βιβλία καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα ἐμαρτύρουν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔμενε πολλάκις ἐργαζόμενος. Ἐνῷ ὁ Λαυρέντιος ἔσχιζε φύλλον χάρτου ἐκ τοῦ σημειωματαρίου αὐτοῦ καὶ ἔγραφεν ἐπ' αὐτοῦ λέξεις τινας, εἰς δὲ τῶν ὑπηρετῶν ἐλθὼν ἔλαβεν αὐτὸ χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ περαιτέρω ὁδηγίας, ὁ Ἡλίας προτεπάθει νὰ παρατηρήσῃ εἰκόνα τοποθετημένην ἐπὶ τῆς πλατείας τραπέζης, παριστῶσαν δὲ τὴν Κλάραν. Ἐν τούτοις δὲν ἐτόλμησε νὰ παρατηρήσῃ αὐτὴν ἀπροκαλύπτως καὶ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ βασανίσῃ ἐν νῷ τί ἦτο δυνατόν νὰ σημαίῃ καὶ ἡ κατοικία ἐκεῖνη καὶ ἡ ἐν γένει συμπεριφορὰ τοῦ Γεράρδου. Ἦτο ἄρα γε ὑποκρισία; Ἦτο ἀποτέλεσμα σιωπηροῦ διαζυγίου καὶ προσεπάθει νὰ συγκαλύψῃ κατὰστασιν μοιραίαν; Ὁ Γεράρδος δὲν ἐπαρουσίαζεν οὐδὲν τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων εὐτυχοῦς ἔραστοῦ, συζῶντος μετ' ἐρωμένης ἀλωθείσης κατόπιν τολμηρᾶς περιφρονήσεως τῶν προλήψεων τοῦ κόσμου. Καθὼς τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν συνητήθησαν πρὸ τοῦ περιστυλίου τῶν Ἀπομάχων, ἡ συνδικλέϊς περιστρέφετο μόνον περὶ τοὺς ἀρχαίους συναδέλφους. Ὁ Γεράρδος ὁμίλει περὶ αὐτῶν ὡς ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς ὁμίλει περὶ τοῦ στρατοῦ. Ἐγίνωσκε καλῶς πάσας τὰς μεταθέσεις πάντας τοὺς προβιβασμούς. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπήστραπτον... Ἐσκυθρόπασεν ὅμως ὅταν προὐχώρησεν ἡ ὥρα, ὁ δὲ Λαυρέντιος παρετήρησεν ὅτι τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἀπέβη σχεδὸν ἀπλανὲς καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ ἀνέλθωσιν εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, οὗ τὴν πύλην ἠνοιξεν ὑπηρετῆς φέρων οἰκοστολὴν ἐπὶ τῶν κομβίων τῆς ὁποίας ὑπῆρχον τὰ γράμματα Κ. Β. Ἐὰν ἡ περιέργεια τοῦ Ἡλία ἦτο ἤδη ζωηρὰ ὅτε ἔφθασε πρὸ τοῦ μεγάρου, κατ' ἐκείνην ὅμως τὴν στιγμὴν διετέλει εἰς τὸ ὑψίστον σημεῖον αὐτῆς ἐνεκα τῶν πολλῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ. Ἀμα ὡς ἐρρίψεν ὅμως τὸ πρῶτον βλέμμα ἐπὶ τῆς νεαρᾶς γυναικός, μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐπισκόπησιν αὐτοῦ, διότι ἐμχνητίσθη ὑπὸ ἀκαταγωνίστου θελγῆτρου, οὗ μετὰ δυσχερείας θὰ ἠδύνατο νὰ καθορίσῃ τὴν φύσιν. Ἀμέσως εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν γυναῖκα. Καθημένη παρὰ τὴν ἐστίαν ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς αἰθούσῃ κυανοῦ ὠχροῦ χρώματος ἀνεγίνωσκε, φέρουσα πρωϊνὴν λευκὴν ἀτημέλητον περιβολήν, ἣν ἐκόσμουσαν πολλὰ τρίχαπτα. Ἡ καστανόχρους κόμη αὐτῆς διετήρησε τὴν λεπτότητα καὶ τὴν φαεινότητα αὐτῆς παλαιὰν χροιάν καὶ ὡς ἄλλοτε ἦν ἀπλοῦστατα εἰς δύο διηρημένη. Ὁ χαρακτήρ ἐκεῖνος τῆς μεγάλῃς σοβαρότητος καὶ σπου-

(*) Ἰδὲ ἀριθμ. 3 σελ. 50—52.

δαιότητος, ὅστις ἄλλοτε ἀπετέλει τὴν ἠθικὴν καλλονὴν τοῦ προσώπου αὐτῆς, ὑπῆρχεν ἔτι ἐν τοῖς ἐλαφρῶς μελαίνουσιν ὀφθαλμοῖς αὐτοῖς καὶ ἐν ταῖς ἀνάπαυλαιν καὶ γαλήνῃν προδιδούσαις γραμμαῖς τῶν παρειῶν καὶ τοῦ μετώπου. Ἡ ἐξῆς μόνον διαφορὰ ὑπῆρχεν ὅτι ἡ σοβαρότης καὶ ἡ σπουδαϊότης ἐφάνετο ὥσπερ μεγαλειτέρα καταστάσα. Ἦδη ἐπλησίον αὐτῇ πρὸς τὴν μελαγχολίαν, θὰ πρεῖχε δὲ θλιβεράν αἴσθησιν εἰς πάντα γινώσκοντα τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Μῆτοι δὲν ἐτέθη ἄφ' ἐαυτῆς εἰς τοιοῦτον σημεῖον καὶ τοιούτους περιστάσεις, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πλέον δι' αὐτὴν μέσος ὁρος μεταξὺ τῆς ὑψίστης εὐτυχίας καὶ τῆς χειρίστης δυστυχίας; Τὸ πρόσωπον εἶχε καταστῆ πῶς ἰσχνόν, οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν μικρὸν εἰσέχοντες. Τὸ θελατικὸν ἐκείνο στόμα, ὅπερ προεκάλει ἐπιβλητικῶς τὴν παραβολὴν πρὸς ἄνθος κλειόμενον, ἐσχημάτιζε πτυχὴν σχεδὸν θλίψιν προδίδουσαν. Οὐχί. Τὸ σύνολον ἐκεῖνο οὐδὲν εἶχε τὸ κοινὸν πρὸς τὴν εἰκόνα εὐτυχίας ἐν τῷ σφάλματι. Ἐν τούτοις ἀπέριπτε καὶ πᾶσαν ἰδέαν σφάλματος. Ἐν ὃ Ἡλίας δὲν ἐγίνωσκε καλῶς τὰ πράγματα καὶ ἐδείκνυε τις αὐτῷ τὴν Κλήραν δὲ Βέλδ λέγων ὅτι ὑπῆρξεν ἡ ἡρώς ἐνός τῶν διασημοτέρων σκανδάλων τῆς παρισιανῆς κοινωνίας, θάλλεν ἐκείνη ἐν πεποιθήσει ὅτι συκοφαντεῖ. Τοσοῦτον ἡ γαληνιαία ὑπερφάνεια, ἡ ἀνυπόκριτος εὐγένεια καὶ ἡ ἡσυχία τοῦ πνεύματος ἀπήστραπτον ἐκ τῆς τριάνοντα καὶ τέσσαρα ἔτι ἀριθμούσης γυναικὸς ἐκείνης, ἡ ὁποία προσέκλινε μετὰ χάριτος περιγρηπείας ὅταν ὁ Γεράρδος ἐπαρουσίασεν αὐτῇ τὸν ἐπισκέπτην. Ἡ χειρονομία δι' ἧς ἡ χεὶρ αὐτῆς ἐδείξεν εἰς τὸν Ἡλίαν καθίσμα ἔφερε τὸν τύπον τῆς ἀγνῆς ἐκείνης χάριτος ἐν ἣ οἱ ὀλίγον πεπειραμένοι ἄνδρες ἀναγνωρίζουσι τὸ ἐνστικτὸν μὴ μου ἄπλου τῆς τιμῆς γυναικός, ἐκείνην τὴν ἀπολυτον, τὴν ἄνευ προμελέτης, ὡς φυσικὴν, αἰδημοσύνην, ἡ ὁποία ἀπελπίζει καὶ τὸν μᾶλλον δειλὸν καὶ ἀβλαβῆ ὀπισθολιγισμόν ἔχοντα. «Ὁ φίλος σας, εἶπε, πολλάκις μοὶ ὠμίλησε περὶ ὑμῶν, ὥστε πραγματικῶς αἰσθάνομαι εὐχαρίστησιν ὑποδεχομένη ὑμᾶς...». Ἡ ἀπλὴ ἐκείνη φράσις, ἡ ὁποία, ἐν τούτοις, ἔθετε μετὰ αὐτῆς καὶ αὐτοῦ τὸν Γεράρδον, ἐλέγχθη χαμηλῇ καὶ λαρυγγώδει τῇ φωνῇ χωρὶς οὐδὲν, οὔτε ἐν τῷ τῶν αὐτῆς, οὔτε ἐν φυσιγνωμῇ τοῦ προσώπου ν' ἀποκαλύπτῃ τὴν στενοχωρίαν, ἣν ὀφείλει νὰ αἰσθάνηται γυνὴ τοῦ κόσμου εὐρισκομένη καὶ πάλιν, προγεγραμμένη καὶ πεπτωκίκα, πρὸ ἀνδρὸς γνωρίσxnτος αὐτὴν τιμωμένην καὶ ἄρχουσαν. Ἀλλ' οὐδὲ ὑπῆρχε τι τῆς ἀναιδείας ἐκείνης μετὰ τῆς ὁποίας τὰ καταπεσόντα πλάσματα ὀδεύουσι καὶ τὰ μέτωπον, πρὸ δυνατῆς περιφρόνησεως. Οὐχί. Ἡ συμπεριφορὰ αὐτῆς ὁμοίει πρὸς τὴν τολμηρὰν ἀσφάλειαν προσώπου, ὅπερ ἐπέτυχε δικαιοσύνης τινος καὶ ὅπερ οὐδεμίαν συζήτησιν ἐπ' αὐτῆς ἀποδέχεται. Ἡ δὲ Κλήρα οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπέβαλε τὴν συμπεριφορὰν ταύτην, οὔτε κατὰ τὴν πρό, οὔτε κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης συνδιάλεξιν, οὔτε κατὰ τὴν συνομιλίαν τὴν ἐπακολουθήθησαν τὴν εἰς τὴν κυανὴν αἵ-

θουσαν ἐπιστροφὴν. — Ἀλλ' ἀπετέλει ἄρα γε ὁ τρόπος ἐκεῖνος πραγματικὴν καὶ φυσικὴν συμπεριφορὰν; διηρωτᾷτο ἀδικόπως ὁ Ἡλίας.

Ἐκλήθητο λοιπὸν παρὰ τὴν τετράγωνον τράπεζαν, δεξιόθεν τῆς Κλήρας, ἐνκντι τῆς ὁποίας ἦτο ὁ Γεράρδος. Δύο κυλικεῖα, κατεσκευασμένα κατὰ ρυθμὸν τῆς Ἀναγεννήσεως ἐκόσμουν τὸ ἐστιατόριον ἐκεῖνο. Μία μόνη εἰκὼν ἦν ἀνηρτημένη ἐπὶ τῶν διὰ ξύλου ἐπεστρωμένων τοίχων, αὕτη δὲ ἀπεικόνιζε τὸν πλοῦν ἀτμακάτου ἐν μέσῳ ὁμίλης. Ἀμα τοῦ γεύματος ἀρχομένου, αἱ ὁμίλιν ἐγένοντο σπανιώτεραι. Στενοχωρία, καίτοι ἀποκρυπτομένη ἐκ τοῦ ἐγκαρδίου τῶν φράσεων, ἐφάνετο ὅμως ἐπιβαρύνουσα τοὺς τρεῖς συνδιατυμῶνας. Ὁ Ἡλίας Αλαρέντιος, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ βασκνίζει κατὰ νοῦν, τὰς ἐλαχίστας τῶν σκηνῶν ἠσθάνετο τὴν στενοχωρίαν ταύτην ὡς ὕλικὸς αἰσθητὴν ἀνὰ μέσον τῶν διακυμάνσεων τῆς φωνῆς τοῦ Γεράρδου, τῶν χειρονομιῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνεκφράστου τοῦ βλέμματος αὐτοῦ ταρχῆς. Παρατήρει ὅτι ὁ φίλος του, πεινῶν πολὺ ἀναμυθόλως συνεπείχε τῆς κατὰ τὴν πρωῒαν γυμναστικῆς, ἔτρωγε καὶ ἔπινε μετὰ μεγάλῃς ὀρέξεως, ἐνῷ ἡ κυρία δὲ Βέλδ ἀφοῦ διὰ τῆς ἄκρας τῶν χειλέων ἤγγισε τὸ ἐν τῇ παροψίδι αὐτῆς φαγητόν, ἐτοποθέτει σταχυοειδῶς τὴν μάχιαν καὶ τὸ περόνιον ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ παροψίδι ἀπομένουτος, ὡς αἱ κορασιδες αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦσι ν' ἀποφύγωσιν ἐπίπληξιν. Μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ τρόπου τοῦ παρκαθέσθαι ἐν τῇ τραπέζῃ ὑπῆρχεν, οἷον εἰπεῖν, διαφορὰ φυσιολογίας καὶ συμπεριφορᾶς μετὰ τῶν δύο ἐκείνων προσώπων. Ἡ δ' ἀτμοσφαῖρα τῆς στενοχωρίας καθίστατο βαθμηδὸν πυκνότερα, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ ἡ Κλήρα ἐφάνετο ὡς ἀπούσα ἐκ τοῦ ἐστιατορίου, διότι τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἦν ἀκίνητον, αἱ ἀπαντήσεις μονοσύλλαβοι, ἡ ἀδιαφορία τῆς πλήρης... Ὁ Ἡλίας ἐξαντλήσας πᾶσαν πηγὴν συνδιαλέξεως, ἐνόμισεν ὅτι εὕρισκει ἀντικείμενον συζητήσεως ἐν τῇ εἰκόνι, ἣτις ἔκειτο ἐναντι αὐτοῦ, ἀμέσως δὲ παρετήρησεν ὅτι πρεῖχε τοῖς ξενίζουσιν αὐτὸν ἀφορμὴν νὰ καταδείξωσι τὸ διαζύγιον τῶν σκέψεων αὐτῶν μετὰ τὸ διαζύγιον τῶν ἔξεων καὶ τοῦ τρόπου τοῦ βίου. «Εἶναι εἰκὼν τοῦ ἄγγλου ζωγράφου Τούρνερ, εἶπεν ἡ κυρία δὲ Βέλδ, σὰς ἀρέσκει;» Καὶ ἐπὶ τῇ καταφατικῇ ἀπαντήσει τοῦ Ἡλίας ἐστράφη μειδιῶσα πρὸς τὸν Γεράρδον καὶ εἶπεν· «Βλέπεις ὅτι δὲν εἶμαι μόνη ἐγὼ ἐγρουσα τὴν αὐτὴν ἰδέαν;» «Εγὼ ὅμως πάντοτε ἐνόμιζον ὅτι θὰ εἶχες δίκαιον ἀπῆντησεν ἐκεῖνος, ἦδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἦμην εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν εἶχον δικαίωμα πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῶν καλῶν τεχνῶν... Ἐνθυμεῖσαι Αλαρέντιε;» Πράγματι δὲ ὁ Ἡλίας ἐνθυμεῖτο ὅτι ὁ Γεράρδος ἄνθρωπος φιλόδοξος καὶ πρακτικὸς, περιεφρόνει ἕκτοτε ἐκεῖνο ὅπερ ἀπεκάλει μυκτηρικῶς τὸ φιλογικὸν μέρος τοῦ βίου. Ἦκουε λοιπὸν τὴν νεαρὰν γυναικα νὰ συζητῇ περὶ τῆς ἀγγλικῆς ζωγραφικῆς μετὰ τῆς λεπτῆς ἐκείνης ὀξυδερκείας καὶ γνώσεως, ἣν ἐφάνετο ὅτι ἐκέκτητο περὶ ὅλων τῶν

πραγμάτων, ἐν ἀπερίττῳ ἀλλὰ καὶ σοφῷ λόγῳ, ἄνευ διανοητικοῦ ἐκδιασμοῦ, ὡς πρόσωπον ὅπερ ἐπὶ πολὺ ἐμελέτησε καὶ πλήρεις ἔχει πρακτικὰς γνώσεις. Ἦτο πασίδηλον ὅτι ἀπὸ ἐτῶν ἕξ ἐν τῷ μέσῳ τῶν βιβλίων καὶ τῶν διανοητικῶν ἐνασχολήσεων. Μετά τινα λεπτὰ ἢ συνδιάλεξις ἤλλαξεν ἀντικείμενον. Ὁ Γεράρδος ὠμίλει περὶ Ἀγγλίας καὶ τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, ἀλλ' εἶχε φέρεи τὸ ἀντικείμενον ἐπὶ τῆς πολιτικῆς. Κατέκρινε τὰ τελευταῖα περὶ Ἰρλανδίας ληφθέντα μέτρα καὶ ἐποίητο ἀντιπαρβολὴν τῶν ἀγγλικῶν πρὸς τὰς γαλλικὰς ἀποικίας. Ἡ Κλάρα εἰσιγεί, ἡ δὲ γυνὴ δακτυλίων χεὶρ αὐτῆς ἐτακτοποιεῖ τὴν κόμην διὰ χειρονομίας ἡ ὅποια ἔφερε τὸν Ἥλιον κατὰ πολλὰ ἔτι ὁπίσω. Ἐν τούτοις ἤκουε τὸν Γεράρδον καὶ ἐθαύμαζε τὴν καταλληλότητα τῶν φράσεων αὐτοῦ, εἴτα δὲ ἐξῆγε τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ φίλος αὐτοῦ καὶ ἡ ἐρωμένη του ἦσαν κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδιωμάτων αὐτῶν. Δὲν ἐφαίνετο ἐκείνη ἐκτιμῶσα τὴν ἀξίαν τῶν λεγομένων αὐτοῦ, ὅπως ἐκεῖνος πρὸ ὀλίγου δὲν εἶχε φανῇ ἀρεσκοῦμενος ἐκ τοῦ θελγῆτρου τῶν λόγων αὐτῆς. Μελαγχολία κατέκλυζεν αὐτόν, αὐτὴ δὲ ἐδιπλασιάσθη ὅταν ἐπανῆλθον εἰς τὴν μικρὰν αἴθουσαν διὰ νὰ πείσῃ τὸν καφέν καὶ παρετήρησε τὸν Γεράρδον, ἀσπαζόμενον τὴν χεῖρα τῆς Κλάρας εἰς ἀπάντησιν ἐπιχαρίτου χειρονομίας αὐτῆς. Ὁ χειμερινὸς ἥλιος εἰσέδυε διὰ τοῦ καταβιθασμένου παραπετάσματος, ὅπερ ἦτο κυανόχρουν ἐπίσης, ἀλλὰ ὡχρότερον τοῦ χρώματος τῶν τοίχων. Διὰ ξόνον βλέποντα τὴν νεαρὰν ἐκείνην γυναῖκα παρὰ τὸν νεαρὸν ἄνδρα, ἐμφοτέρους ἐλευθέρους ν' ἀνταγαπῶνται, ἀμφοτέρους συνδεδεμένους στενωτάτα συνεπεία τῆς τολμηρᾶς θυσίας τοῦ μέλλοντος αὐτῶν, ἀμφοτέρους πλουσίους καὶ οἰκοῦντας τὸ διὰ τρυφερᾶς κομψότητος διακεκοσμημένον ἐκεῖνο ἄντρον — ἦτο, βεβαίως τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς εὐτυχίας· ἀλλὰ διατὶ ἄτμος στενοχωρίας εἶχε καλύψει τὴν συνδιάλεξιν κατὰ τὸ πρόγευμα, ἐξ ἧς ἐν τούτοις ἐπιμεμηλημένως εἶχεν ἐξοβελισθῇ πᾶν δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ ἀναμνήσεις τοῦ πυρετώδους βίου τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας; Διατὶ, καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν στιγμὴν τοῦ ἀσπασμοῦ, παρὰδοξον ὕψος στενοχωρίας καὶ καταναγκασμοῦ ἐπεφαίνετο ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἐραστοῦ, ἐν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς ἐρωμένης ἀνεγινώσκετο πλήρης πρὸς τὸν βίον περιφρόνησις ἄνευ ἐλπίδος; Ἡ μήπως ὁ Ἥλιος ἠπατᾶτο καὶ πάντα ταῦτα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα μυστηριώδους καὶ ἀνεξηγήτου χωρισμοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων ὄντων δὲν ὀφίστατο, ἀλλ' ἡ μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ καὶ τῷ ὀπισθολογισμῷ ἴσως; Διότι, ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ αἰφνιδία αὐξήσις τῆς θλίψεως αὐτοῦ δὲν ἐπήγαγον ἐξ αἰφνιδίας καὶ μὴ διακρινόμενης ἔτι ζήλοτυπίας;

Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΑΝΘΗ*.

Ἐν τῇ ἡλικίᾳ μου νομίζω ὅτι εὐρίσκομαι ἐν τῇ ζωῇ καθὼς ἐν οἰκίᾳ, ἐν ἣ κατοικῶ μὲν, ἀλλ' ἥς ἔληξεν ἡ προθεσμία ἡ ὁμοιῶζω πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἀναμένει ἐπίσκεψιν τινα καὶ ὅστις εἰς πᾶσαν τῆς θύρας κρούσιν λέγει καθ' ἑαυτόν. «Ἴδού αὐτός!» Οὕτως ἐν πάσῃ ἀδιαθεσίᾳ ὀλίγον σοβαρᾶ λέγουσι καθ' ἑαυτοῦς. «Ἴσως εἶναι ἐκεῖνος!» Ἐκεῖνος; Μαντεύετε βεβαίως περὶ τίνος πρόκειται; Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἰδέα αὕτη δὲν εἶναι τόσῳ ἀπαίσιος ὅσον φρονεῖτε. Ἐνίοτε εἶναι λίαν καθησυχαστικὴ. Πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ ζωῇ ὑπάρχει ποταπὸν, ἐπίπλαστον, ἄθλιον, ἐκλείπει πρὸ τῆς ἀπαίσιου ταύτης ἰδέας, μόνον δὲ ἡ πραγματικότης, ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ σταθερότητι μένει ἀπέναντι ἡμῶν. Καλὸν εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἰδέα προσεχοῦς κινδύνου.

Ἐπιστρέφων ἡμέραν τινὰ ἐκ περιπάτου ἀνὰ τὰ δάση, εἶδον καθήμενον πρὸ τῆς θύρας οἰκίσκου λίαν ἀπομεμαρυσμένου τοῦ χωρίου καὶ οὐτινος ὁ ἰδιοκτήτης σχεδὸν πάντοτε ἀπουσιάζει, ἀγαθὸν τινα ἄνδρα ὃν ἐγνώρισα ὡς κηπουρὸν παρὰ τινι φίλῳ μου.

— Αἱ! γέρω· Ἀντώνιε, τῷ εἶπον, εἰσθε λοιπὸν φύλαξ τῆς οἰκίας ταύτης;

— Ναί, κύριε, ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου ἤδη.

— Δὲν θὰ εἶναι πολὺ εὐχάριστον ἐδῶ; Ἄνευ γειτόνων, ἄνευ κυρίων!

— ὦ! ἔχω τὰς ἀσχολίας μου ἐν τῷ κήπῳ.

— Ναί, ἐννοῶ, κατὰ τὸ θέρος. Ἀλλὰ κατὰ τὸν χειμῶνα, κατὰ τὰς μακρὰς ἐσπέρας, τί κάμνετε;» Μὲ ἠτένισε καὶ μοι εἶπε φαιδρῶς: «Στενοχωροῦμαι». Ἡ φυσιογνωμία του καὶ ὁ τόνος του μὲ ἐξέπληξαν. Εἰς τὸ στόμα τῶν πλουσίων ἡ λέξις «Στενοχωροῦμαι» ἔχει τόνον ἀπελπιστικὸν ὅστις θλίβει τὴν καρδίαν. Ὁ καλὸς οὗτος ἄνθρωπος προσέφερεν αὐτὴν μειδιῶν. Τὴν στενοχωρίαν ἀποδέχεται ὡς ἀποδέχεται τις τὴν βροχὴν, τὸ ψῦχος, τὴν στέρξιν, τὸν μόχθον, τὸν θάνατον. Ἀνῆκει εἰς τὴν ἀγροτικὴν ταύτην γενεάν, ἥς ἡ ὑπαρξὶς περιλαμβάνεται ἐν δυσὶ λέξεσι: Πάσχειν καὶ ὑπομένειν. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ ἀποστέλλωνται οἱ χωρικοὶ εἰς τὰ σχολεῖα, ἀλλ' ἐπίσης καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀποστέλλωσι καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ σχολεῖον τῶν χωρικῶν.

Ἡμέραν τινὰ πρὸ τίνος καιροῦ ἐκ τοῦ στόματος ἀμπελοουργοῦ τίνος ἤκουσα λέξιν τινὰ, ἥτις μεγαλειτέραν ἔτι μοι προὔξεν ἡσυχίαν ἐντύπωσιν.

Ἦτο ἡμέρα ἐκλογῶν. Ἐν τινι τῶν διαμερισμάτων δύο ὑποψήφιοι ὑπῆρχον ἀντίπαλοι. Ὁ εἰς ἦτο τῶς

(*) Ὅπως κάλλιον νοηθῇ ἡ τε ἐπιγραφή καὶ τὸ σύνολον τῆς διατριβῆς ταύτης, σημειοῦμεθα ὅτι ὁ γράφας αὐτὴν δραματικῶς συγγραφεὺς καὶ μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Ἐρνέστος Legouvé ἀγεί νῦν τὸ ὀγδοηχοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, γεννηθεὶς ἐν Παρίσι τοῖς 2/14 φεβρουαρίου τοῦ 1807.